

№2758 від 25.09.2025

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Кропивницької міської ради
25 вересня 2025 року № 2758

ПРОГРАМА
паспортизації нерухомих пам'яток культурної спадщини Кропивницької
міської територіальної громади на 2026–2028 роки

Кропивницький – 2025

Кропивницька міська рада
Управління апарату міської ради

№2758 від 25.09.2025

ЗМІСТ

I. Паспорт Програми	3
II. Загальні положення	4
III. Аналіз ситуації та визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма	4
IV. Мета Програми	5
V. Обґрунтування шляхів розв'язання проблеми та оцінювання гендерного впливу заходів	6
VI. Завдання та заходи щодо реалізації Програми	7
VII. Очікувані результати виконання Програми	7
VIII. Фінансове забезпечення виконання Програми	8
IX. Координація та контроль за виконанням Програми	8
Додаток: Завдання та заходи щодо реалізації Програми	

I. ПАСПОРТ ПРОГРАМИ

№ з/п	Основні дані про Програму			
1.	Програма затверджена	Рішенням міської ради від 25 вересня 2025 року № 2758		
2.	Проект Програми погоджено	Рішенням виконавчого комітету міської ради від 20 серпня 2025 року № 779		
3.	Ініціатор розроблення Програми	Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради		
4.	Розробник Програми	Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради		
5.	Співрозробники Програми	-		
6.	Відповідальний виконавець Програми	Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради		
7.	Учасники Програми	Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради		
8.	Терміни реалізації Програми	2026–2028 роки		
9.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	Бюджет Кропивницької міської територіальної громади		
10.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, усього, у тому числі:	Усього, тис. грн	у т.ч.:	
			2026	2027
	кошти державного бюджету	-	-	-
	кошти обласного бюджету	-	-	-
	кошти бюджету Кропивницької міської територіальної громади	1469,0	519,0	450,0
11.	Керівник Програми	Директор департаменту містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради – головний архітектор міста		

II. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма паспортизації нерухомих пам'яток культурної спадщини Кропивницької міської територіальної громади на 2026–2028 роки розроблена відповідно до:

Закону України «Про охорону культурної спадщини»;

Закону України «Про охорону археологічної спадщини»;

Закону України «Про основи містобудування»;

постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 року № 318 «Про затвердження Порядку обліку об'єктів культурної спадщини» (зі змінами);

постанови Кабінету Міністрів України від 26 липня 2001 року № 878 «Про затвердження Порядку визначення категорій пам'яток та занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України» (зі змінами);

Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року та Плану заходів на 2025–2027 роки з її реалізації, затверджених рішенням Кропивницької міської ради від 17 грудня 2024 року № 2335;

Порядку розроблення галузевих (комплексних) програм, моніторингу та звітності про їх виконання (нова редакція), затвердженого рішенням Кропивницької міської ради від 19 грудня 2023 року № 1796.

III. АНАЛІЗ СИТУАЦІЇ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ, НА РОЗВ'ЯЗАННЯ ЯКОЇ СПРЯМОВАНА ПРОГРАМА

Наразі у міській територіальній громаді діє Програма паспортизації нерухомих пам'яток культурної спадщини міста Кропивницького на 2023–2025 роки, затверджена рішенням Кропивницької міської ради від 15 грудня 2022 року № 1448 (зі змінами). Завдяки її реалізації вдалося суттєво покращити стан паспортизації нерухомих пам'яток культурної спадщини на території міста.

У межах реалізації заходів із охорони об'єктів культурної спадщини Кропивницької міської територіальної громади постійно здійснюється моніторинг збереження об'єктів культурної спадщини. Така діяльність є ключовим елементом системної пам'яткоохоронної роботи, яка дозволяє своєчасно виявляти пошкодження, загрози або порушення, що можуть призвести до втрати об'єктів культурної цінності. Моніторинг передбачає регулярне обстеження стану пам'яток архітектури та містобудування, науки і техніки, садово-паркового мистецтва, історії, монументального мистецтва та археології, фотофіксацію об'єктів, фіксацію зовнішніх змін конструктивних елементів, виявлення фактів втручання або фізичних змін, спричинених природними чинниками.

У період 2023–2025 років передбачено поетапне проведення інвентаризації пам'яток культурної спадщини міської територіальної громади. Інвентаризація охоплює всі категорії об'єктів: архітектури та містобудування, науки і техніки, історії, садово-паркового мистецтва, монументального мистецтва та археології. В ході інвентаризації здійснюється виїзне обстеження кожного об'єкта, перевіряється його фактична наявність, візуальний технічний стан, проводиться фотофіксація та опис, оновлюється інформація щодо власників, балансоутримувачів та земельних ділянок. Крім того, відбувається оновлення існуючих облікових форм, архівів і створення електронної бази даних для подальшого використання у плануванні заходів.

Важливою складовою пам'яткоохоронної роботи є розроблення облікової документації на об'єкти культурної спадщини. Упродовж 2023–2025 років департаментом містобудування та земельних ресурсів замовлено виготовлення облікової документації на 85 об'єктів культурної спадщини, зокрема: 35 об'єктів у 2023 році, 30 у 2024 році та 20 у 2025 році.

Не менш важливою є робота з укладення охоронних договорів на пам'ятки культурної спадщини. Охоронний договір є правовим механізмом, що забезпечує збереження пам'ятки, встановлює режим її використання, визначає зобов'язання власника або користувача щодо утримання об'єкта в належному стані. Укладення договорів відбувається на основі чинної облікової документації, за погодженням з уповноваженими органами охорони культурної спадщини. До договору включаються умови недопущення будь-яких змін, перебудов або втручань без погоджених науково-проектних рішень, а також визначається відповідальність за порушення пам'яткоохоронного законодавства.

Таким чином, комплексна реалізація заходів з моніторингу, інвентаризації, паспортизації та укладення охоронних договорів сприяє збереженню історичного середовища Кропивницької міської територіальної громади, формуванню системного підходу до охорони культурної спадщини та виконанню норм чинного законодавства України.

IV. МЕТА ПРОГРАМИ

Метою Програми є комплексна перевірка та обстеження стану пам'яток, інвентаризація, виготовлення облікової документації та паспортизація нерухомих пам'яток архітектури та містобудування, історії, монументального та садово-паркового мистецтва з метою їх збереження, охорони та належного використання. Програма передбачає впровадження сучасних методів обліку, зокрема створення уніфікованої електронної бази даних, що забезпечить оперативний доступ, ефективне управління та моніторинг стану пам'яток. Також важливою складовою є активне залучення громадськості та сприяння популяризації історико-культурної спадщини серед мешканців громади та туристів. Реалізація Програми сприятиме збереженню національної ідентичності, сталому розвитку територій та формуванню позитивного іміджу регіону.

V. ОБГРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ ТА ОЦІНЮВАННЯ ГЕНДЕРНОГО ВПЛИВУ ЗАХОДІВ

Програма спрямована на збереження, охорону та покращення стану об'єктів культурної спадщини міської територіальної громади, забезпечення сталого розвитку історико-культурного середовища, інтеграцію пам'яток до простору сучасного формування цілісної системи захисту і популяризації культурної спадщини. Її реалізація дозволить забезпечити належне функціонування інституцій охорони культурної спадщини, впровадити дієві механізми з реставрації, утримання та пристосування об'єктів для громадських потреб, а також сприятиме підвищенню рівня культури та збереження історичної пам'яті.

Культурна спадщина – це джерело колективної пам'яті, основа локальної ідентичності, туристичний, освітній та економічний ресурс. Її охорона є ключовою умовою формування гармонійного, безпечного та інклюзивного міського простору. Вона відіграє важливу роль у розвитку громадянського суспільства, зміцненні міжпоколінних зв'язків, формуванні відчуття приналежності до громади та спільної відповідальності за майбутнє.

Збереження об'єктів культурної спадщини потребує довгострокових комплексних заходів, що включають виявлення, дослідження, паспортизацію, реставрацію та адаптацію об'єктів до сучасних потреб із дотриманням принципів автентичності, історичної правдивості, поваги до матеріальної цінності. У центрі уваги Програми не лише окремі пам'ятки, а й історичні середовища, традиційна забудова, культурні ландшафти, що формують унікальне архітектурно-планувальне обличчя міської територіальної громади.

Важливою складовою Програми є підвищення обізнаності населення щодо цінності культурної спадщини, зокрема через проведення інформаційно-просвітницьких кампаній, організацію екскурсій, лекцій, культурних подій, а також забезпечення відкритого доступу до інформації про пам'ятки. Це сприяє формуванню культури збереження, вихованню поваги до історії та відповідального ставлення до довкілля.

Програма базується на принципах інклюзивної та гендерної рівності. Вона враховує потреби осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення при пристосуванні доступу до об'єктів культурної спадщини, передбачає створення безбар'єрного середовища, яке дозволяє всім громадянам повноцінно користуватись простором і послугами. Усі заходи Програми орієнтовані на забезпечення рівного доступу жінок і чоловіків, хлопців і дівчат до участі в ухваленні рішень, реалізації ініціатив та користуванні результатами.

Програма не містить положень, які можуть призвести до обмеження прав або можливостей жінок і чоловіків у соціально-культурній сфері, у доступі до професійного зростання, ресурсів, зайнятості, творчої самореалізації чи підприємництва. У короткостроковій та довгостроковій перспективі вона не передбачає жодних наслідків, які могли б сприяти посиленню нерівності або дискримінації за ознакою статі, віку, стану здоров'я, соціального статусу чи національної приналежності.

Таким чином, реалізація Програми з охорони культурної спадщини є невід'ємною частиною сталого розвитку громади, що забезпечує збереження унікальних культурних ресурсів, підвищення якості життя, соціальну інтеграцію, економічну активність та зміцнення культурної самобутності.

VI. ЗАВДАННЯ ТА ЗАХОДИ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

Програмою передбачено проведення детальної інвентаризації, паспортизації та обстеження стану пам'яток культурної спадщини: архітектури та містобудування, історії, науки і техніки, монументального та садово-паркового мистецтва, що знаходяться в межах міської територіальної громади, з метою швидкого реагування на різноманітні загрози об'єктам культурної спадщини, забезпечення їх збереження, удосконалення обліку, паспортизації та державної реєстрації.

Завданнями Програми є:

проведення на сучасному інформаційному рівні паспортизації об'єктів культурної спадщини шляхом складання облікової документації за єдиною установленою формою та подання пропозицій для їх включення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України;

ведення електронної бази даних обліку пам'яток;

організація спеціального нагляду (моніторингу) за станом пам'яток, ведення відповідних інформаційних баз даних технічного стану об'єктів;

забезпечення юридичним та фізичним особам доступу до інформації, що міститься у Державному реєстрі нерухомих пам'яток України та місцевих переліках нерухомих пам'яток;

укладення охоронних договорів між органом охорони культурної спадщини міста та власниками, користувачами пам'яток культурної спадщини;

залучення виконавчих органів міської ради та підпорядкованих їм закладів освіти і культури, громадських організацій до збереження архітектурної спадщини як елемента культурної самобутності і автентичності міста, популяризації і втілення її в туристичних програмах;

здійснення заходів щодо підвищення рівня відповідальності власників, користувачів пам'яток за належне утримання та збереження культурної спадщини.

VII. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Реалізація Програми забезпечить:

проведення детальної інвентаризації, паспортизації, визначення поточного стану нерухомих пам'яток культурної спадщини, що знаходяться на території Кропивницької міської територіальної громади, створення переліків та електронної бази даних обліку пам'яток;

складання на сучасному інформаційному рівні облікової документації на пам'ятки культурної спадщини за єдиною установленою формою та занесення їх до Державного реєстру нерухомих пам'яток України;

систематичне укладення з власниками, користувачами охоронних договорів на пам'ятки та проведення роз'яснювальної роботи щодо вимог чинного пам'яткоохоронного законодавства;

збереження історико-культурного середовища міста за участі громадськості з метою проведення моніторингу стану пам'яток, розробки проєктів з відновлення історичного міського спадку за рахунок коштів громадського бюджету міста;

створення умов для розвитку державно-приватного партнерства, інвестиційної і туристичної привабливості міської територіальної громади через його історико-культурну спадщину.

VIII. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМИ

Витрати на реалізацію заходів, передбачених Програмою на 2026–2028 роки, в розрізі джерел фінансування здійснюється за рахунок коштів бюджету Кропивницької міської територіальної громади в межах видатків, затверджених рішенням міської ради про міський бюджет на відповідний бюджетний період, відповідно до Паспорта Програми та інших, не заборонених законодавством джерел фінансування.

Заходи Програми та їх фінансування наведено у додатку.

IX. КООРДИНАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Координацію діяльності, пов'язаної з реалізацією Програми, а також контроль за виконанням заходів Програми, здійснює департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради.

Контроль за виконанням Програми здійснюється профільним заступником міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради, постійними депутатськими комісіями міської ради з питань бюджету та податкової політики, з питань архітектурної діяльності, містобудування та капітального будівництва.

Додаток
до Програми паспортизації нерухомих пам'яток культурної
спадщини Кропивницької міської територіальної громади
на 2026–2028 роки

ЗАВДАННЯ ТА ЗАХОДИ
щодо реалізації Програми паспортизації нерухомих пам'яток культурної спадщини Кропивницької міської
територіальної громади на 2026–2028 роки

№ з/п	Завдання Програми	Виконавці	Заходи Програми	Термін виконання заходу	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість), тис. грн, у тому числі:			Очікуваний результат			
						2026	2027	2028	Назва показника	Значення		
										2026	2027	2028
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Здійснення моніторингу збереження об'єктів культурної спадщини міської територіальної громади	Департамент містобудування та земельних ресурсів	Моніторинг збереження об'єктів культурної спадщини	2026–2028	Не потребує фінансування	-	-	-	Витрат: запланований обсяг коштів на виконання заходу, тис. грн	-	-	-
									Продукту: кількість обстежених об'єктів культурної спадщини, шт.	219	219	219
									Ефективності: середня вартість одиниці продукту, тис. грн	-	-	-
									Якості: відсоток виконання поставленого завдання	100	100	100

Кропивницька міська рада
Управління апарату міської ради

№2758 від 25.09.2025

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2.	Укладення охоронних договорів на пам'ятки та щойно виявлені об'єкти культурної спадщини міської територіальної громади	Департамент містобудування та земельних ресурсів	Системне укладення охоронних договорів з власниками (користувачами) пам'яток та щойно виявлених об'єктів культурної спадщини	2026–2028	Не потребує фінансування	-	-	-	Витрат: запланований обсяг коштів на виконання заходу, тис. грн	-	-	-
									Продукту: кількість укладених охоронних договорів, шт.	50	50	50
									Ефективності: середня вартість одиниці продукту, тис. грн	-	-	-
									Якості: відсоток виконання поставленого завдання	100	100	100
3.	Проведення комплексних археологічних розвідок з шурфуванням земельної ділянки на території пам'ятки національного значення «Земляні укріплення Єлисаветинської фортеці» для облаштування Меморіалу пам'яті загиблим Героям	Департамент містобудування та земельних ресурсів	Проведення археологічних розвідок з шурфуванням земельної ділянки для облаштування Меморіалу пам'яті загиблим Героям	2026	Бюджет територіальної громади	98,0	-	-	Витрат: запланований обсяг коштів на виконання заходу, тис. грн	98,0	-	-
									Продукту: земельна ділянка, на якій проведено археологічні розвідки з шурфуванням, га	1	-	-
									Ефективності: середні витрати на проведення археологічних розвідок з шурфуванням, тис. грн	98,0	-	-
									Якості: відсоток виконання поставленого завдання	100	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
4.	Проведення паспортизації нерухомих пам'яток та щойно виявлених об'єктів культурної спадщини міської територіальної громади	Департамент містобудування та земельних ресурсів	Розроблення облікової документації на пам'ятки та щойно виявлені об'єкти культурної спадщини за видами: архітектури та містобудування, науки і техніки, садово-паркового мистецтва, історії, монументального мистецтва	2026–2028	Бюджет територіальної громади	400,0	450,0	500,0	Витрат: запланований обсяг коштів на виконання заходу, тис. грн	400,0	450,0	500,0
									Продукту: кількість виготовленої облікової документації, шт.	10	10	10
									Ефективності: середня вартість одиниці продукту, тис. грн	40,0	45,0	50,0
									Якості: відсоток виконання поставленого завдання	100	100	100
5.	Виготовлення, встановлення та утримання охоронних дощок, охоронних знаків, інших інформаційних написів, позначок на пам'ятках або в межах їх територій	Департамент містобудування та земельних ресурсів	Виготовлення, встановлення охоронних дощок, охоронних знаків, інших інформаційних написів, позначок	2026	Бюджет територіальної громади	21,0	-	-	Витрат: запланований обсяг коштів на виконання заходу, тис. грн	21,0	-	-
									Продукту: кількість виготовлених, встановлених охоронних дощок, охоронних знаків, інших інформаційних написів, позначок, шт.	10	-	-
									Ефективності: середня вартість одиниці продукту, тис. грн	2,1	-	-
									Якості: відсоток виконання поставленого завдання	100	-	-
				Всього	Бюджет територіальної громади	519,0	450,0	500,0				

